

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Dívčí Hrad, okr. Bruntál

Dívčí hrad 29, 793 95 Město Albrechtice

Identifikátor zařízení: 600 131 092

Zřizovatel: Obec Dívčí Hrad

Okresní úřad, referát školství, Nádražní 20, 792 01 Bruntál

Termín konání orientační inspekce: 6. březen 2001

Čj.	141 81/01-11056
Signatura	on1au125

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Předškolní zařízení je umístěno ve vesnickém stavení na okraji obce, školní zahrada přiléhá k objektu. Mateřská škola s kapacitou pro 20 dětí je zálohovanou organizací, její součástí je školní jídelna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Řízené a spontánní činnosti

Příprava výchovně-vzdělávací činnosti školy se uskutečňuje na základě měsíčního plánování. Plány přímé výchovné práce obsahují rovnoměrné rozložení jednotlivých výchovných složek, potřebnou diferenciaci úkolů a zadání pro dvě věkové skupiny dětí, ale neuvádějí zdroje, ze kterých se při jejich sestavování vychází a neobsahují celky, které by zřetelně postihovaly přirozené logické souvislosti, příčiny a následky srozumitelné dětem. V malé míře je využívána například smyslová výchova nebo prvky tvořivé dramatiky. Organizační a materiální příprava pedagogů na denní program a na plnění jednotlivých úkolů byla svědomitá.

Školní budova včetně zahrady a její veškeré zařízení slouží dlouhodobě svému účelu a v současnosti již vykazuje známky značné amortizace (poškozená střecha, zastaralá zahradní vybava). Původní školní nábytek podléhá občasně údržbě nebo výměně (zařízení získaná ze zrušených mateřských škol). Prostorové podmínky pro realizaci spontánních i řízených činností jsou příznivé. Děti mají k dispozici třídu, hernu, samostatnou ložnici, šatnu a sociální zařízení. Vnitřní úprava interiéru, zpřístupnění hraček a pomůcek vyhovuje potřebám dětí. Na estetické úpravě místností se děti částečně podílejí, např. kresbami, malbami, výrobky z papíru, dekorativní výzdobou květináčů. Škola získala od zřizovatele pro své účely kopírovací přístroj (pohotovému rozmnožování pracovních a grafických listů). Z didaktické techniky je nově pořízen radiomagnetofon, který se v pedagogickém procesu nejvíce využívá. Další pomůcky a hračky se pořizují sporadicky a velmi uvážlivě, podle finančních možností (např. stavebnice *Legó*, dřevěné hračky určené k manipulaci a procvičování jemné motoriky dětí), často z drobných sponzorských prostředků. Ve škole je dostatek dětské literatury, avšak současná pedagogická literatura a nové metodické materiály zde k dispozici nejsou.

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťují v současné době dvě pedagogické pracovnice. Ředitelka tři roky působila v mateřské škole jako jediný kvalifikovaný pedagog. V tomto školním roce zde byla přijata učitelka, která má středoškolské vzdělání v oboru elektrotechnickém (Střední odborné učiliště Havířov-Šumbark, obor elektrotechniky se zaměřením na provoz strojů a zařízení) a tudíž nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve smyslu vyhlášky č. 139/1997Sb., o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Učitelka má sjednanou pracovní smlouvu na dobu určitou do 30. 11. 2001, na 0,4 pracovního úvazku a převážně pracuje v odpoledních hodinách. Ve své dosavadní praxi pod vedením ředitelky však prokazuje řadu schopností a dostatek předpokladů pro práci s dětmi předškolního věku. Ředitelka ani učitelka se za těchto okolností nezúčastnily průběžného vzdělávání pedagogů, které organizuje v okrese *Středisko služeb školám*.

Z hlediska psychohygieny je denní režim dostatečně variabilní. Děti mají možnost zvolit si hru, dokončit svoji činnost i relaxovat. Doba spánku a jídla je pevně stanovena, přísun tekutin je během dne zajištěn.

Během inspekce byly uskutečněny hospitace dopoledního programu, při nichž byl sledován způsob organizace výchovně-vzdělávacího procesu, vhodnost zvolených metod, forem a prostředků, účinnost motivačních postupů, úroveň spolupráce a komunikace mezi pedagogy a dětmi. Pozorováním, kontrolou a rozбором pedagogické činnosti bylo zjištěno, že řízené vzdělávací činnosti jsou pravidelně realizovány s celou dětskou skupinou při zohlednění požadavků na výkon a výsledky dětí rozdílného věku a vývojových možností. Řízené činnosti byly organizovány v souladu s plánovanými úkoly, avšak z hlediska zapojení dětí byly méně účinné. Organizace, členění, volba metodických postupů neumožňovaly zapojení všech dětí do aktivní činnosti. Organizace pohybových aktivit byla důmyslnější a při použití vhodných pomůcek (magnetofonové nahrávky, drobné plyšové hračky) účinnější (radost z pohybu, emoční prožitek). V průběhu her si děti volně vybíraly hračky a pomůcky, připraveny byly i další náměty pro pracovní a výtvarnou činnost. Hrové činnosti se uskutečnily pouze v jedné ze dvou místností, což v důsledku omezilo spontánní pohybovou aktivitu dětí. Řízená činnost s celou dětskou skupinou byla jednoznačně preferována jako učební příležitost, což nevedlo u všech dětí k aktivnímu učení, hlubšímu poznání a v konečném důsledku to omezovalo i možnost aktivní spolupráce dětí. Tento styl vedení pedagogického procesu podporoval více tvorbu kolektivních úkonů a návyků a zužoval prostor pro aktivní spoluúčast, seberealizaci dítěte i pro jeho verbální projev. Zvýšená pozornost je věnována sebeobslužným, hygienickým a stravovacím návykům dětí vytvářením přirozených situací pro autonomii dítěte.

Motivace dětí (zejména k pohybovým a spontánním činnostem) byla podnětná, poskytovala jim jistotu v jejich rozhodování a projevech. V řízené činnosti se projevila zvýšená závislost dětí na učitelce a při prověřování znalostí se ukázalo, že děti neměly dostatečné vědomosti, ani upevněné dosud získané poznatky (domácí zvířata).

Interakce mezi učitelkou a dětmi během dne probíhala v příznivé atmosféře. Vzájemná komunikace je založena na důvěře a opoře, kterou dítě cítí. Při hodnocení dětí byl preferován pozitivní přístup s převahou pochvaly a povzbuzení, v menší míře byla rozvíjena schopnost dětí hodnotit své vlastní chování a jednání.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Kvalita výchovy a vzdělávání byla posuzována z hlediska podmínek a možností školy vyhovět současným trendům předškolní pedagogiky s cílem co nejvíce podporovat osobnostně orientovaný model výchovy dítěte předškolního věku. Výchovně-vzdělávací program školy není jasně deklarován. Měsíční plány přímé výchovné práce preferují členění podle jednotlivých výchovných složek a pedagogy vedou spíše k orientaci na kolektivní způsob práce s dětmi. Organizování přímo řízených aktivit s celou dětskou skupinou převažovalo v průběhu inspekce nad spontánní dětskou činností. Hodnocení individuálního dětského výkonu mělo převážně aktivizující účinek. Motivační postupy u spontánních činností byly velmi dobré, u řízených činností průměrné. Zjištěná úroveň interakce a komunikace (mezi dětmi, dětmi a pedagogy) vytváří velmi dobré předpoklady pro pozitivní psychosociální podmínky pedagogického procesu. Předškolní zařízení prochází příznivou změnou v oblasti materiálně-technických podmínek. Také v oblasti personálního obsazení jsou zde předpoklady pro kvalitní pedagogickou práci. Z hlediska obecného požadavku co nejvíce individualizovat výchovu dětí v mateřských školách je úroveň vzdělávacích činností v současnosti na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Dlouhodobé koncepční záměry ředitelky školy vycházely z podmínek, za jakých školu převzala. Orientovaly se především na prezentaci a podíl školy na veřejném dění a u dětí na vytváření pocitů sounáležitosti k obci. Za tříleté období se podařilo uvést v život aktivity, které získávají charakter nových tradic, např. *Drakiáda, Vítání jara, Odpoledne plné her, Lampiónový večer, Vyřazování školáků*. Všechny tyto programy a jiné, aktuální pro daný školní rok jsou uvedeny v ročním plánu školy. Plánování výchovně-vzdělávací činnosti školy se v principu přidržuje *Programu výchovné práce - MŠ ČSR 1983, čj. 33 483/83/201 pro jesle a mateřské školy* bez zjevných inovací. V hlavních úkolech ročního plánu jsou z oblasti pedagogické činnosti školy uvedeny pouze dva úkoly týkající se prohlubování komunikativních dovedností a individuální péče o děti. Bližší specifikace (realizační prostředky, formy, metody), která by směřovala k naplňování těchto zadání, není v dokumentaci uvedena.

Plánování nevymezuje základní cíle v jednotlivých oblastech práce mateřské školy, není kontinuální a v konečném důsledku je jeho praktická využitelnost nízká. Při zohlednění veškerých podmínek a možností školy v dané lokalitě a vzhledem k úspěšnému naplňování základních koncepčních záměrů je hodnoceno jako průměrné.

Organizování

Celková organizace provozu a základní pravidla chodu školy jsou stanoveny provozním řádem, vnitřním řádem, určenými kompetencemi jednotlivých pracovníků (ředitelka, učitelka, kuchařka, topič) a pracovní náplní pro jednotlivé druhy práce. Stanovení provozní doby a čerpání přidělených rozpočtů řeší ředitelka v součinnosti s obecním úřadem a referátem školství. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je určena rozvrhem přímé výchovné práce ředitelky (dopoledne) a učitelky na kratší pracovní úvazek (odpoledne).

Povinná dokumentace mateřské školy je vedena v souladu se zákonem č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Operativní a třídní dokumentace je vedena přehledným způsobem s dobrou vypovídací hodnotou. V průběhu uplynulých tří let byly občas organizovány pouze provozní porady. Ředitelka zde zajišťovala pedagogickou činnost sama. Od nástupu druhé pedagogické pracovnice (leden 2001) uskutečnila jednu pedagogickou radu. Zápis obsahuje poučení a informace, které byly nové učitelce předány. Uvádění nové učitelky do praxe je nyní jedním z hlavních úkolů ředitelky školy.

Vnitřní informační systém je založen především na využívání každodenního kontaktu ředitelky s dalšími dvěma pracovnicemi a tím i okamžitým předáváním potřebných informací. Ve vztahu k rodičům je škola vstřícná a otevřená. Zajišťuje pravidelně společné akce, jako jsou besídky, školní slavnosti, výlety, společenská setkání v kulturním domě a na místním hradě (rekonstruovaný *Dívčí Hrad*). Kulturní a společenská činnost školy je dokumentována na fotografiích, ve školní kronice a na videozáznamech. Rodiče mají možnost denního kontaktu s ředitelkou a také na nástěnce jsou k dispozici potřebné aktuální informace. Škola rozšiřuje síť vnějších kontaktů návštěvami dětí *Mateřské školy v Osoblaze*, výlety a návštěvou *Základní školy v Osoblaze* a ve spolupráci se zřizovatelem organizuje přátelská setkání s dětmi a dospělými ze sousedního Polska (hraniční obec).

Součástí programu školy je také nabídka postupného seznamování dětí s anglickým jazykem. Tuto aktivitu garantuje učitelka, která se na činnost s dětmi připravuje, začleňuje ji do denního programu a vede o ní potřebné záznamy.

Vytvořený organizační systém (možnosti školy, záměry ředitelky, úroveň dokumentace) je pro potřeby jednotřídní mateřské školy v dané lokalitě vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Vzhledem k velikosti zařízení a výše popsaným okolnostem má tato oblast řízení svá specifika. Účelné plnění všech nezastupitelných funkcí předškolního zařízení v obci je možné jen za předpokladu úzké spolupráce a vzájemné koordinace všech tří pracovníků. Styl řízení je demokratický a dostatečně důrazný, poskytující prostor pro zodpovědný přístup všech účastníků pedagogického procesu i pro jejich individuální uplatnění. Podmínky pro možnost dalšího vzdělávání pedagogů se přijetím další učitelky zlepšily.

Ředitelka uplatňuje vlastní aktivní přístup, který je pro ostatní motivující s velmi dobrými předpoklady v této oblasti řízení.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka provádí každodenní vnitřní kontrolu zařízení. Za účelem zlepšení hygieny školního prostředí převedla úklidové práce a funkci školnice na jinou pracovníci. O kontrole provozu, hygieny a bezpečnosti práce jsou vedeny záznamy. Průběžná kontrola pedagogického procesu je založená na bezprostředním kontaktu ředitelky s učitelkou. Plánovanou hospitaci pedagogické práce učitelky prováděla ředitelka v průběhu inspekce. Praktickou účinnost kontroly pedagogického procesu bylo možno posoudit na základě výkonu učitelky, která za krátkou dobu svého působení odvedla dobrou práci.

Účinnost kontrolních mechanismů je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedeného posouzení sledovaných oblastí práce předškolního zařízení je efektivita řízení velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol a školských zařízení čj. 930/03/2000-Ř
- povinná dokumentace ve smyslu zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- roční plán školy
- plány přímé výchovné práce
- přehled výchovné práce
- organizační a vnitřní řád školy
- zápisy z porad a třídních schůzek
- výtvarné práce a výrobky dětí, grafické a pracovní listy

ZÁVĚR

Klady:

- Aktivní zapojení předškolního zařízení do života obce.
- Materiální vylepšování podmínek života dětí v mateřské škole.
- Organizační zajištění provozu a chodu školy.

Nedostatky:

- Způsob plánování výchovně-vzdělávacího programu školy.

Doporučení:

- Zajistit průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků a nové poznatky přenášet jak do pedagogického procesu, tak i do oblasti plánování programu školy.

Mateřská škola je otevřeným systémem, svojí činností a svým působením v obci plní velmi dobře svou základní úlohu.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou dle dílčích zjištění čerpány efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marie Pavlíčková	Marie Pavlíčková v.r.

V Bruntálu dne 12. března 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. března 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
Dagmar Machová	Dagmar Machová v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2. 4. 2001	141 126/01-11056
Zřizovatel	2. 4. 2001	141 125/01-11056

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Bez připomínek.